

Datum:

18 februari 2020

Onderwerp:

VNG inbreng AO stikstof: Nationaal Stikstofakkoord

Geachte woordvoerders landbouw,

U heeft 20 februari uw AO stikstofproblematiek. Graag brengen wij ons standpunt onder de aandacht. Dat gaat in op het gewenste Nationaal stikstofakkoord en onze reactie op het landbouwpakket.

Nationaal stikstofakkoord

Vrijdag 14 februari hebben de voorzitters van VNG en VNO-NCW een brief gestuurd aan minister president Mark Rutte. De oproep daarin was om een nationaal stikstofakkoord te sluiten. We hopen dat u onze visie deelt en de minister wil vragen hierop te reageren. Daarnaast reageren wij op het landbouwpakket.

De overwegingen die ons heeft doen inzien dat dit nodig is zijn evident. De uitdagingen in de ruimtelijke ordening zijn groot terwijl de ruimtelijke schaal van ons land maar klein is. Wij vrezen dat door de onduidelijkheid die de stikstofproblematiek nu veroorzaakt, een breed draagvlak op voorhand wordt aangetast. We zien dat de discussie over een aanpak polariseert. Iedereen wil wonen in een mooi, duurzaam, welvarend Nederland maar veel belangen gaan nu botsen. Mensen maken zich zorgen over de natuur, anderen zoeken een woning, de ene groep van ondernemers voelt zich achtergesteld bij de andere en zelfs duurzame investeringen worden uit- en soms afgesteld omdat er nu geen vergunningen voor kunnen worden verleend.

Het denken over de lange termijn inrichting van Nederland verwordt tot een papieren exercitie tenzij er een Nationaal Stikstofakkoord komt met een brede steun van de gehele bevolking en een breed politiek draagvlak. Dit Nationaal Stikstofakkoord moet alle betrokken partijen verbinden door enerzijds een massief en zichtbaar programma van direct herstel van de natuur én anderzijds langjarige reductie van stikstofuitstoot aan de bron ervan en ruimte voor ontwikkeling.

Wij denken dat de start van een Nationaal Stikstofakkoord moet worden gevonden in een evenwicht van een lange-termijn strategie en het opheffen van de korte termijn frustraties. Daarbij kan worden gedacht aan:

- Een landelijke drempelwaarde;
- Een robuust Nationaal Natuurherstel Programma (NNP);
- Het afspreken en vastleggen van reductiepaden voor de periode tot en met 2050;
- Een set met afspraken om te komen tot een ordentelijk proces voor de toekomstige ruimtelijke inrichting van Nederland.

We zien dat de vergunningverlening, op kleine projecten na, nog steeds niet op gang komen en bestemmingsplannen vertraging oplopen. Dit betekent dat voor bouw(bedrijven) er nog niet een echte oplossing is. Ook de brief van de minister lost dat niet op.

Wij kunnen niet wachten totdat het Kabinet is uitgestudeerd op een lange termijnplan en we hopen dat u de minister kunt manen tot spoed.

Landbouwpakket

De gemeenten zijn positief over het vrijkomende budget uit de brief over het landbouwpakket. Ook ondersteunen wij het idee van het kabinet voor een omschakelfonds voor boeren die omschakelen naar kringlooplandbouw. Wel vinden wij het van belang dat er een nazorgtraject voor boeren komt die stoppen.

Ook vinden wij dat de maatregelen moeten passen in een breder toekomstperspectief voor het landelijk gebied gezien er forse transitie zitten aan te komen in de sector en gemeenten te maken hebben met krimp en leegstand van stallen. Het is van belang dat de leefbaarheid in het gebied centraal staat, het gaat niet alleen om saneren, maar ook om reconstructie.

De gekozen maatregelen zien wij als een eerste stap in een breder toekomstperspectief dat vraagt om totaaloplossingen en een langetermijnaanpak voor een noodzakelijke regionale gebiedsaanpak. Daarom is het bij de uitvoering van de opkoopregeling van belang dat alle overheidslagen vanaf het begin samen optrekken. Helaas gebeurt dat nu onvoldoende en worden gemeenten vergeten. De rollen van gemeenten zijn cruciaal want zij:

- zijn onmiskenbare regisseurs van de ruimte, met de meeste kennis over het gebied;
- maken in bestemmingplannen integrale ruimtelijke afwegingen waarin alle ruimteclaims worden afgewogen;
- weten wat er leeft in een gebied en wat relevant is voor de keuzes die agrariërs gaan maken;
- stimuleren de kracht van de lokale economie en kunnen dit ook inzetten voor de beoogde herbestemming en de benodigde stikstofreductie;
- hebben vaak relatief veel grond in bezit, waarmee een slimme en (kosten)efficiënte koppeling kan worden gemaakt tussen bouwen, emissie opkopen en natuur ontwikkelen.

We zien dat deze cruciale taken en rollen te vaak worden vergeten door LNV en de provincies waardoor kansen worden gemist. We hopen daarom dat u de minister kunt bewegen een toezegging kan laten doen ons en gemeenten te betrekken in het vervolgproces. Dat scheelt tijd, biedt de sector eerder duidelijkheid en komt de leefbaarheid alleen maar ten goede.